

Vlaams
Parlement

stuk **1286** (2011-2012) – Nr. 1
ingediend op 12 oktober 2011 (2011-2012)

Gedachtewisseling

over het Kenniscentrum Vlaamse Steden

Verslag

namens de Commissie voor Woonbeleid, Stedelijk Beleid en Energie
uitgebracht door mevrouw Veerle Heeren

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Jan Penris.

Vaste leden:

mevrouw Griet Coppé, de heer Carl Decaluwe, mevrouw Veerle Heeren, de heer Veli Yüksel;
de heren Chris Janssens, Jan Penris, Wim Wienen;
de heer Filip Anthuenis, mevrouw Mercedes Van Volcem;
de dames Else De Wachter, Michèle Hostekint;
de heer Marc Hendrickx, mevrouw Liesbeth Homans;
mevrouw Patricia De Waele;
mevrouw Mieke Vogels.

Plaatsvervangers:

de heren Robrecht Bothuyne, Tom Dehaene, Dirk de Kort, mevrouw Valerie Taeldeman;
de heer Frank Creyelman, mevrouw Marleen Van den Eynde, de heer Christian Verougstraete;
de dames Irina De Knop, Vera Van der Borgh;
de heren Patrick Janssens, Bart Martens;
de heer Bart De Wever, mevrouw Goedele Vermeiren;
de heer Peter Reekmans;
de heer Hermes Sanctorum.

INHOUD

I. Toelichting	4
1. Algemene inleiding.....	4
1.1. Structuur en doel	4
1.2. Kennis en netwerkvorming	4
1.3. Informatieverspreiding.....	5
2. Thema's.....	5
2.1. Woonbeleid.....	5
2.2. Europa.....	6
2.3. Publiek-publieke samenwerking.....	7
2.4. Participatie	7
2.5. Management.....	7
2.6. Visitatiecommissie van het Vlaams Stedenfonds	7
II. Bespreking in de commissie.....	7
Gebruikte afkortingen	13

Op donderdag 12 mei 2011 hield de Commissie voor Woonbeleid, Stedelijk Beleid en Energie een gedachtewisseling met mevrouw Linda Boudry, medewerker van het Kenniscentrum Vlaamse Steden.

I. TOELICHTING

1. Algemene inleiding

1.1. *Structuur en doel*

Mevrouw *Linda Boudry* stelt het Kenniscentrum Vlaamse Steden voor aan de commissie. De dertien centrumsteden en de VVSG hebben het centrum in 2007 samen opgericht en beoogden veeleer netwerking dan zware juridische structuren. Er werd binnen het decreet op de intergemeentelijke samenwerking geopteerd voor een interlokale vereniging. De veertien betrokken partners sluiten een samenwerkingsovereenkomst voor periodes van vijf jaar af, met aan het einde daarvan een evaluatie en een mogelijkheid tot verlenging.

Stedelijkheid is de missie van het Kenniscentrum. Onze steden kennen hun maatschappelijke problemen maar bezitten tegelijk de randvoorwaarden voor innovatieve antwoorden. Ze zetten de trend voor wat later ook elders kan gebeuren. De ambitie is een solidair, duurzaam en creatief Vlaanderen.

In het beheercomité zetelen de dertien betrokken burgemeesters en de heer Mark Suykens, algemeen directeur van de VVSG. Sinds 1 juli 2010 is de heer Luc Martens voorzitter. Het dagelijkse bestuur bestaat uit stadssecretarissen, vertegenwoordigers van de VVSG en van OCMW's, stads- en OCMW-ontvangers en een afgevaardigde van de VGC.

Interstedelijke werkgroepen ontwikkelen en ondersteunen de programma's.

De staf is beperkt tot drie medewerkers, onder het motto 'Klein en slagvaardig'. Zelf staat mevrouw Boudry er in voor de coördinatie. Oorspronkelijk rustte het hele Kenniscentrum op de schouders van één jonge werknemer. Dat bleek een te zware opdracht. Daarom kwamen drie andere mensen in de plaats. Twee daarvan horen vandaag tot het kabinet-Bourgeois.

1.2. *Kennis en netwerkvorming*

Netwerking betekent samenwerken. Met de VVSG verloopt die samenwerking structureel, net als met de VGC. Ook met de OCMW's wil het Kenniscentrum nauw samenwerken. Met de Vlaamse overheid heeft het centrum een samenwerkingsprotocol.

De methode van het Kenniscentrum behelst een combinatie van langlopende thema's en kortlopende initiatieven of ad-hocthema's. Die kunnen worden aangebracht door het bestuur, de werkgroepen, de leden enzovoort. Kennis is de materie waarmee het centrum werkt. Daarvan hebben we vandaag een overaanbod. Het Kenniscentrum synthetiseert, maakt toegankelijk, spoort lacunes op en vult die in. Het geeft impulsen voor probleemverkenning en wetenschappelijk onderzoek, en verricht bepaald onderzoek zelf.

De netwerkvorming is gericht op de steden zelf, de bovenlokale partners en het middenveld. Door kennisbemiddeling brengt het centrum de ene stad in contact met kennis die zich bij een ander stadsbestuur of instelling bevindt. In dat verband zijn de meeste interstedelijke werkgroepen op het ambtelijke niveau gesitueerd, maar sommige ook op het bestuurlijke niveau, bijvoorbeeld bij financiële verantwoordelijken, OCMW-afgevaardigden en burgemeesters.

Tot slot moet het Kenniscentrum ernaar streven dat de kennis op het politieke en ambtelijke vlak aanwezig is en tot beslissingen leidt.

Mevrouw Boudry beschouwt haar organisatie als de eerste in zijn soort, als een pionier, althans in Vlaanderen. In Nederland bestaat een dergelijk kenniscentrum al lang. Dat innovatieve aspect biedt kansen en een relatieve vrijheid. Het centrum werkt voor, maar vooral met partners. Het beschouwt kennis als een levende materie, waarbij het erop aankomt de juiste mensen samen te brengen.

Kennis heeft vele vaders en moeders. Alles zelf opzoeken is dus overbodig. Vandaar de doelstelling om zoveel mogelijk samen te werken met andere relevante partners.

1.3. Informatieverspreiding

Via website en nieuwsbrief maakt het Kenniscentrum zijn informatie publiek. De centrumsteden hebben per slot van rekening een voorbeeldfunctie. Ook kleinere steden en gemeenten kunnen met die kennis hun voordeel doen. Het samenwerkingsprotocol met Vlaanderen biedt toegang tot een kanaal van informatie-uitwisseling. Naast nieuwsbrief en website biedt een kalender een verzamelpunt voor relevante vorming.

De website wordt systematisch up-to-date gehouden. Dit jaar komen er twee nieuwe onderdelen bij: een databank voor de instrumenten van het lokale woonbeleid in de centrumsteden, en een digitale leidraad voor complexe stadsprojecten. Sinds dit jaar registreert de website zijn bezoeken. Sinds de drie maanden dat dit systeem in voege is, hebben 3712 unieke bezoekers de website 5575 maal bezocht en 22.493 pagina's gelezen.

De nieuwsbrief streeft naar een goede mix. Er staan nieuwsfeiten in zoals: een stad heeft een prijs gewonnen; een stad heeft een bijzonder beleidsinitiatief genomen. Hij bevat daarnaast de aankondiging van acties, studiedagen, publicaties en activiteiten en brengt standpunten over actuele beleidsthema's. Op dit moment staat kinderopvang daarin centraal, gezien het grote belang daarvan voor de steden. Elke week googelen de medewerkers van het Kenniscentrum een uurtje naar interessante websites om die dan via links in de eigen nieuwsbrief bekend te maken. De nieuwsbrief heeft 3579 rechtstreekse abonnees en wordt vaak doorgemailed. De vorige edities zijn gearchiveerd en online beschikbaar.

Het Kenniscentrum waakt erover dat de grootsteden Antwerpen, Gent en de VGC – Brussel dus – in verhouding voldoende aandacht krijgen.

2. Thema's

Wonen en Europa zijn van meet af aan de permanente thema's. De andere thema's wisselen elkaar af.

2.1. Woonbeleid

De aandacht voor het woonbeleid is een uitloper van de visitatie van 2005. Daaruit bleek dat alle steden betaalbaar en kwalitatief wonen als een belangrijk thema ervoeren. In de stadscontracten is wonen daarom als collectief onderdeel geselecteerd. Een aantal afspraken tussen de steden en de Vlaamse overheid zijn opgenomen in een addendum. Dit addendum bevat vijf aandachtspunten, die in onderling overleg zijn vastgelegd.

Het Kenniscentrum is gelast met de voorbereiding en opvolging van het Overlegforum Wonen, een gemengde vergadering van Vlaamse ambtenaren en kabinetten met delegaties van stedelijke politici en ambtenaren.

De vijf vermelde aandachtspunten zijn: de aansturing van de sociale woonprojecten; de afstemming tussen infrastructuur en bouw; de mogelijkheden voor de steden om zelf locatie en bestemming te bepalen; wonen-welzijn; en het stedelijke fiscale instrumentarium.

Van het tweede en derde thema weet mevrouw Boudry dat minister Van den Bossche en de administratie er intussen aan werken. Zo vermeldt de beleidsbrief de mogelijkheid om enveloppenfinanciering in te voeren en zo de steden meer eigen inbreng toe te laten. Het is nu afwachten of op dat vlak proefprojecten nodig zijn, of dat deze stap mag worden overgeslagen.

Het vierde thema, wonen-welzijn, daarvan hebben steden gesignaleerd dat de gescheiden financieringssystemen het moeilijk maken om welzijnsinitiatieven aan woonprogramma's te koppelen en omgekeerd. De ministers Van den Bossche en Vandeuren hebben intussen een interdepartementale cel opgericht met het oog op de afstemming. Daarin heeft het Kenniscentrum op eigen verzoek een zetel gekregen.

In de werkgroep Fiscaliteit is aan de orde of fiscaliteit kan worden aangewend om het wonen in de stad aantrekkelijker te maken en de fiscale marge van de steden te optimaliseren. Het Team Stedenbeleid heeft daartoe een opdracht uitbesteed. Een tweede opdracht behelst een analyse- en diagnosesnota van deze materie. Daaraan werkt het Kenniscentrum Vlaamse Steden samen met de heer Jan Leroy van de VVSG. De betreffende werkgroep heeft gevraagd de beschikbaarheid van fiscale gegevens drastisch te verhogen en te verbeteren. Het Kenniscentrum heeft daarom alle vragen van de steden gedocumenteerd per fiche.

Het grond- en pandenbeleid kende een moeizame implementatie. Het Kenniscentrum inventariseert de problemen en zoekt samen met kabinet en administratie naar oplossingen.

Een werkgroep 'Versterking van de private huurmarkt' streeft naar een verbeterde samenwerking tussen de centrumsteden en hun SVK's. De huidige situatie is in een eerste fase geanalyseerd en aan de administratie en het kabinet van minister Van den Bossche bezorgd.

Ook andere evoluties volgt het Kenniscentrum op de voet, bijvoorbeeld een eventuele uitbreiding van huursubsidies en de onderzoeksopdracht voor het Steunpunt Ruimte en Wonen om de private huurmarkt in beeld te brengen.

Een werkgroep 'Complexe projecten' heeft uit door de steden zelf geselecteerde projecten met veel sociale huisvesting, drie projecten voor nader onderzoek overgehouden: Neerland in Antwerpen, de Gasmetersite in Gent en Sledderlo in Genk. Met die drie projecten is een inventaris beschikbaar van alle problemen die zich bij dergelijke projecten kunnen voordoen.

De ad-hocwerkgroep Woonrooster doelt op een betere uitwisseling van informatie over beschikbaar instrumentarium. Ze heeft alle instrumenten van het woonbeleid van diverse steden geïnventariseerd volgens negen criteria. Op basis daarvan zal een digitaal platform worden ontwikkeld, getest en online gebracht in de loop van het najaar.

Door zijn deelname aan stuurgroepen van het Team Stedenbeleid is het Kenniscentrum voorts betrokken bij de opdracht met betrekking tot vastgoedprijzen en woningaanbod in centrumsteden en de vorming en sensibilisering omtrent de verhuis- en blijfmotieven van jonge mensen in die steden.

2.2. Europa

Bijna 70 percent van het beleid wordt beïnvloed door beslissingen op het Europese niveau, maar de lokale besturen besteden daaraan erg weinig aandacht, ondervindt mevrouw Boudry. Ons land bevindt zich het dichtst bij het Europese bestuur maar is er het minst vertegenwoordigd. Nederland is op dat vlak een inspirerend voorbeeld: we moeten niet alleen inzicht krijgen maar ook op de besluitvorming proberen te wegen.

Naast vorming over fondsenwerving en projectfinanciering moeten de lokale besturen ook worden geïnformeerd over de structuren en de mensen die de Europese besluitvorming opstellen of beïnvloeden, en de manier waarop ze daarin zelf een rol kunnen spelen. Voorts moet het Europabewustzijn versterkt worden in de stadsorganisaties. Vandaag bestaan de meeste stedelijke Europadiensten uit één personeelslid, al beseffen steden als Antwerpen, Brugge, Gent en Genk dat deze meer aandacht verdienen.

Daarom organiseert het Kenniscentrum in 2011 zes opleidingssessies in de vorm van een ‘masterclass Europa’. Het Kenniscentrum houdt ook een databank van Europese projecten up to date en neemt deel aan de Stuurgroep Europa.

2.3. *Publiek-publieke samenwerking*

In opvolging van de rapporten van de commissies-Berx en -Sauwens en het eigen rapport van het Kenniscentrum werd een project ‘digitaal draaiboek complexe stadsprojecten’ gestart. De indruk was dat de dimensie van de stadsprojecten geen of weinig aandacht kreeg op Vlaams niveau.

Dit leidde tot de opstart van vijf workshops waaraan een dertigtal projectleiders van stadsprojecten deelnamen. Telkens werden ook de knelpunten in de contacten met de Vlaamse administratie blootgelegd. Een tweede reeks workshops brengt dan stedelijke verantwoordelijken samen met ambtenaren van de Vlaamse overheid, namelijk de medewerkers van het Projectteam Versnelling Investeringswerken, uiteraard om de vermelde knelpunten samen op te lossen. Een digitaal draaiboek ‘complexe stadsprojecten’ zal onder meer het materiaal uit de eerste vijf workshops ontsluiten voor iedereen.

2.4. *Participatie*

Omtrent de mogelijkheden van de nieuwe media voor de burgerparticipatie, en het gebruik van sociale media voor de beleidsvoorbereiding en -uitvoering kondigt mevrouw Boudry latere initiatieven aan.

2.5. *Management*

Elk jaar is er één programma rond een aspect van het thema management. Vorig jaar ging het over samenwerking tussen stad en OCMW. Dit jaar wordt datzelfde thema verdiept met aandacht voor het financiële aspect.

2.6. *Visitatiecommissie van het Vlaams Stedenfonds*

Mevrouw Boudry beschouwt de tweede editie van de visitatie als een interessant leer- en uitwisselingsmoment voor zowel gewest als stad. Bij de commissies zelf was het centrum aanvankelijk niet betrokken, maar het is wel als waarnemer aan de stedelijke delegaties toegevoegd. De visitaties leveren een schat aan nuttige informatie op.

II. BESPREKING IN DE COMMISSIE

Mevrouw *Veerle Heeren*, die onder de indruk is van de presentatie, vraagt zich af hoe het relatief nieuwe Kenniscentrum zich verhoudt tot het Team Stedenbeleid van het Departement Binnenlandse Aangelegenheden. Is het de bedoeling dat het daarin wordt geïntegreerd?

Hoe kan de Vlaamse overheid de relevante ervaring en informatie van de dertien centrum-steden hapklaar aanbieden aan de andere Vlaamse steden en gemeenten?

Wat het woonbeleid betreft, raadt mevrouw Heeren aan om niet alleen de beleidsbrief, maar zeker ook de parlementaire vragen en interpellaties en de ontwikkelingen omtrent het Grond- en Pandendecreet op te volgen.

Mevrouw *Mercedes Van Volcem* is enigszins ontgoocheld over de stadscontracten. Daarin hebben alle steden bevestigd dat ze wonen als een prioriteit beschouwen. Uit de uiteenzetting blijken uitgebreid studiewerk en overleg te bestaan over alle mogelijke aspecten, maar de steden willen vooral een budget voor hun woonbeleid. Aan de basis van de stadsvlucht van jonge mensen blijken trouwens in elke stad andere motieven te liggen. Elke stad heeft haar eigen dynamiek en problemen. Waarom bevoogdt Vlaanderen het beleid dan alsof alle steden identiek zijn? Planlasten in kaart brengen; zwaktes, sterktes en behoeften analyseren; en overeenkomsten tussen de steden zoeken: dat heeft allemaal zijn nut. Maar de enige oplossing waarvan mevrouw Van Volcem echt heil verwacht, is de enveloppenfinanciering.

Kleinere steden en gemeenten ergeren zich trouwens aan het Vlaamse Stedenfonds en het federale Grootstedenfonds. Er circuleerden modellen om plattelandsfondsen voor de armste gemeenten op te richten.

Zijn er niet te veel werkgroepen over het stedelijke woonbeleid? Niet alle steden hebben voldoende personeel om die te bevolken. Kan de Vlaamse overheid geen stedelijke woonwinkels organiseren om alle betrokken publieke en private actoren gecoördineerd te laten werken? Een stadsbestuur kan bijvoorbeeld niet in de plaats van de SHM's beslissingen nemen. SHM's en SVK's hebben hun eigen besturen. Er bestaat weliswaar een lokaal woonoverleg, maar dat doet niets anders dan praten, vindt het commissielid.

Gaat het Kenniscentrum niet te ambtelijk te werk? De insteek komt voor het grootste deel van ambtenaren. Komt de visie van de beleidsmaker op het veld wel voldoende aan bod?

Dat het Kenniscentrum met slechts drie medewerkers een indrukwekkende werking uitbouwt, kan mevrouw *Mieke Vogels* beamen, maar gaapt er geen kloof tussen de doelstellingen en de praktijk? Niet zozeer de ontwikkeling van een baanbrekende toekomstvisie maar het concrete beleid van de dag krijgt alle aandacht: bijvoorbeeld wonen-welzijn of de uitvoering van het grond- en pandenbeleid. "Hoe reageren op een demografische explosie?": dat zou een goede vraag zijn. Ook de toekomst van de SVK's zou een meer algemene visie verdienen, net als goede buitenlandse praktijken betreffende woonkwaliteit. Juist gezien de heel beperkte beschikbaarheid van personeel zou het Kenniscentrum los moeten komen van de concrete dossiers, die het nooit allemaal in detail kan opvolgen.

De gesprekken die in een werkgroep als 'Publiek-publieke samenwerking' worden gevoerd, intrigeren mevrouw Vogels, zeker gezien de grote verschillen in visie tussen en zelfs binnen de bestuursniveaus. Maar aan mevrouw Boudry wil het commissielid vooral vragen of ook de Antwerpse districten daarin een rol spelen.

Het frappeert mevrouw *Patricia De Waele* dat de beheersovereenkomst van het Kenniscentrum Vlaamse Steden voor een periode van vijf jaar wordt afgesloten, terwijl de burgemeesters die in het beheerscomité zetelen, voor zes jaar worden verkozen. Kan die termijn dan niet aan de gemeentelijke bestuursperiode worden gekoppeld?

Als van de drie medewerkers er al minstens één – namelijk mevrouw Annelies Storms – politiek erg actief is, hoe onafhankelijk is het centrum dan? Stoelt de Vlaamse overheid haar beleid dan niet op politiek geïnspireerd onderzoek?

Hoe worden de werkgroepen samengesteld? Zetelt er bijvoorbeeld een afvaardiging van de private vastgoedsector in de werkgroep over de huurmarkt? Dat zou heel andere inzichten kunnen opleveren, meent mevrouw De Waele.

Interne staatshervorming is pas sinds 2010 een aandachtspunt, maar juist dit zou vanaf het begin bij uitstek het werkdomein van een dergelijk kenniscentrum moeten zijn geweest. Voor de andere kennisgeving zijn andere instanties aangewezen, zoals de VVSG.

Welke financiële middelen heeft het Kenniscentrum ter beschikking, vraagt het commissielid ten slotte.

Uit de beleidsbrief van minister Van den Bossche heeft de heer *Veli Yüksel* onthouden dat stedenbeleid een horizontaal beleid moet zijn. Een stedentoets moet alle beleidsdomeinen evalueren. Werkt het Kenniscentrum daaraan mee? Hoe stadsvriendelijk is dat beleid?

De heer Yüksel beaamt dat het Kenniscentrum betrokken mag zijn bij de visitaties, maar welke rol speelt het daarin? Als samenwerkingsverband van de dertien centrumsteden komt het enigszins terecht in een situatie van 'ons evalueert ons'.

Is het Stedenfonds nog wel aangepast aan de huidige situatie? Is de lijst van dertien centrumsteden niet aan herziening toe? Worden de middelen goed besteed? Is er niet dringend nood aan een evaluatie?

Hoe verhoudt het Kenniscentrum zich tot de VVSG, die alle 308 steden en gemeenten vertegenwoordigt?

Met zijn laatste vraag sluit de heer Yüksel zich aan bij de kritiek van mevrouw Vogels: hij mist enigszins de ontwikkeling van een algemene visie, bijvoorbeeld bij de demografische evoluties. Andere instellingen tonen zich in dat verband wel, waarom het Kenniscentrum dan niet? Zijn nieuwsbrieven en een website trouwens de beste manier om een groot publiek te bereiken? Moet het centrum zich niet meer inspanningen getroosten om in de media te komen?

De heer *Filip Anthuenis* merkt op dat Vlaanderen geen gebrek heeft aan kenniscentra, workshops en onderzoekstrajecten. Maar hoe wordt dit Kenniscentrum gefinancierd? Door de dertien centrumsteden die het bedient of op een andere manier?

Net als de heer Yüksel peilt het commissielid naar de situatie van steden die niet tot de dertien centrumsteden worden gerekend.

Heeft het Kenniscentrum het rapport van het Rekenhof over het Vlaams Stedenfonds bestudeerd? Het rapport maakt gewag van willekeur in de selectie als centrumstad, willekeur in de toekenning van middelen en zelfs willekeur in de besteding daarvan, bijvoorbeeld voor de algemene stedelijke uitgaven.

Net als mevrouw Vogels vraagt de heer *Jan Penris* zich af of de districten wel een rol spelen in de organisatie van de activiteiten. Sommige Antwerpse districten zijn groter dan hele centrumsteden elders en heel wat onderzoeksdomeinen van het Kenniscentrum zijn voor hen bij uitstek belangrijk.

De werkgroep 'Complexe Projecten' heeft volgens mevrouw Boudry een aantal overeenkomsten aangetroffen tussen de problemen die in verschillende steden opduiken. Welke problemen zijn dat?

Mevrouw *Linda Boudry* beaamt dat haar organisatie actief is in een domein met andere actoren, zoals het Team Stedenbeleid. Zelf ervaart ze de samenwerking als positief en wijst ze erop dat elke organisatie een andere finaliteit heeft. Het Kenniscentrum is niet opgevat als een ambtelijk verlengstuk van het Team Stedenbeleid.

Het doel van het centrum bestaat wel degelijk in de ontwikkeling van een visionair inzicht. Alleen moet het zich ervoor hoeden niet zodanig los te komen van de huidige alledaagse situatie, dat de studies louter worden beschouwd als interessante denkoefeningen zonder enige praktische aanwendbaarheid. Ook de geloofwaardigheid op korte termijn moet het centrum bewaren.

In de aanloop naar nieuwe lokale verkiezingen is het nu het moment om weer wat verder in de toekomst te kijken. Maar laten we niet vergeten dat een schepen veeleer wil dat de zaken nu vooruitgaan dan dat er oplossingen worden uitgedokterd voor problemen die na 2020 worden verwacht. Beide benaderingen blijven dus nodig, het is een delicate evenwichtsoefening.

Het centrum onderzoekt wel degelijk de invloed van de demografische evoluties op het stedelijke beleid. Zeker Antwerpen mag zich aan een enorme bevolkingstoename verwachten, met minstens 100.000 mensen. Vragen over nutsvoorzieningen, leefbaarheid en kwalitatieve densiteit, de relatie met de rand, nieuwe woontypes, opvang van demografische golfbewegingen enzovoort zijn aan de orde. In de toekomst moeten gebouwen sneller voor andere functies beschikbaar raken: als er nu een bijzonder omvangrijke generatie pasgeborenen is, moeten de gebouwen eerst inzetbaar zijn als kinderopvang, over een aantal jaren als lagere scholen enzovoort.

De dertien centrumsteden positioneren zich als voortrekkers, aangezien zowel problemen als opportuniteiten zich daar gezien de kritische massa sneller dan elders voordoen. Ze zijn genereus met hun ervaring en informatie. Nogal wat kleine landelijke gemeenten zijn geabonneerd op de nieuwsbrief. Zeker het aspect stadsregionale samenwerking verdient verder onderzoek en een rijpingsproces waarin de centrumsteden een baanbrekende rol kunnen spelen.

Niet alle 308 Vlaamse gemeenten vormen de doelgroep van het Kenniscentrum. Daarvoor is er een VVSG. Het centrum legt zich toe op de dertien centrumsteden, maar werkt wel goed samen met de VVSG, die via haar algemeen directeur in het beheerscomité is vertegenwoordigd. Het centrum is zelfs gehuisvest in de VVSG-bureaus. In bepaalde gevallen lopen de visies van beide organisaties echter uiteen. Zo heeft het Kenniscentrum een eigen memorandum geschreven voor de aftredende regering en een eigen nota over het grond- en pandenbeleid naar aanleiding van het stadscontract. Er is sprake van een gezonde spanning. Ook met het Steunpunt Landelijke Gemeenten binnen VVSG onderhoudt mevrouw Boudry regelmatig contact.

De commissie verwacht misschien nog meer van het Kenniscentrum, maar met de huidige beperkte personeelsbezetting is niet meer mogelijk dan de visionaire beeldvorming en de behandeling van een selectie van thema's. De vragen om uitleg lezen de medewerkers doorgaans wel.

Stedelijke beleidsverantwoordelijken klagen al eens dat ondanks vijf jaar stadscontracten de immobiliënprijzen in de steden nog altijd niet zijn gedaald. Maar het woonbeleid is bijzonder complex en de beleidsmarge erg beperkt. In tegenstelling tot andere landen domineert de private sector de woonmarkt. Meer dan de randvoorwaarden verbeteren en het instrumentarium optimaliseren kan het beleid niet.

De vraag om de lokale woonregie aan de steden zelf toe te vertrouwen, vindt mevrouw Boudry terecht. Het stadscontract bevat daartoe de intentie, maar het blijft een moeizaam pad. De samenwerkingsverbanden tussen steden en SVK's ondergaan een moeilijke ontstaansgeschiedenis.

Wat de SHM's betreft, heeft bijvoorbeeld Turnhout die allemaal in één maatschappij ondergebracht, waardoor het stadsbeleid ze veel gemakkelijker kan sturen. Ook Antwerpen heeft dat gedaan en Gent werkt eraan.

Is het Kenniscentrum te zeer gericht op ambtenaren? Alle burgemeesters en verantwoordelijke politici zijn alleszins welkom in de werkgroepen. Het is aan de steden zelf om te bepalen wie ze afvaardigen. Sommige burgemeesters en schepenen nemen wel degelijk deel aan bepaalde werkgroepen, maar over het algemeen bereiken die inderdaad vooral ambtenaren.

Met districten laat het Kenniscentrum zich niet in. Het vertrekt zelf vanuit een inhoudelijk thema. Als dit tot de bevoegdheid van de districten behoort, raken ze er normaal zelf wel bij betrokken. De verhouding tussen stad en district zelf vormt echter geen thema op zich.

Concreet wil mevrouw *Mieke Vogels* weten of de districten zijn vertegenwoordigd in de werkgroep 'Publiek-publieke samenwerking'. Mevrouw *Linda Boudry* verduidelijkt dat deze werkgroep uitsluitend de coördinatoren van stadsprojecten verenigt.

Over de duurtijd van een samenwerkingsovereenkomst heeft mevrouw Boudry zelf geen enkele bevoegdheid, maar ze wil deze wel voorleggen bij de evaluatie.

Mevrouw De Waele had haar twijfels bij de onafhankelijkheid van mevrouw Storms. Die dame is na afwegingen binnen de selectiecommissie aangeworven gezien haar expertise. De afspraak bestaat erin dat mevrouw Storms zich niet inlaat met Gentse thema's, waardoor geen belangenconflict kan ontstaan met haar positie in de gemeenteraad. Ze streeft naar een totale neutraliteit in de uitoefening van haar functie, wat tot vandaag nog tot geen enkel conflict heeft geleid. Het Kenniscentrum houdt zich gelet op zijn samenstelling zo ver mogelijk van de partijpolitiek.

In de werkgroep 'Collectief stadscontract' zetelen stedelijke politici en ambtenaren. Dat is steeds het geval bij werkgroepen. Workshops kunnen een ruimere samenstelling krijgen.

De interne staatshervorming staat wel degelijk in het jaarplan van het Kenniscentrum, dat zich daarvoor echter vooral aansluit bij de VVSG-opvolging. Wat op dat vlak goed is voor de steden, is goed voor alle gemeenten. Stadsregionale samenwerking volgt het centrum zelf nauwer op.

Om op het belang van een horizontaal beleid te wijzen, heeft het Kenniscentrum bij de aanvang van de regeerperiode een aantal thema's gescreeend. Persoonlijk vindt mevrouw Boudry dat het Vlaamse beleid zich in het algemeen nog wat meer mocht toelekken op zijn steden. Daarvoor is niet zozeer minister Van den Bossche, maar de hele Vlaamse Regering verantwoordelijk.

In de Visitatiecommissie is het Kenniscentrum louter waarnemer, waardoor de steden zeker niet zichzelf evalueren. Deze deelname levert vooral een schat aan informatie op.

Wat het Stedenfonds betreft, is op dit moment de evaluatie via de Visitatiecommissie aan de gang.

De opmerking over meer ruchtbaarheid in de media gaat lijnrecht in tegen de beslissing dat de publieke communicatie aan de burgemeesters zelf toekomt. Maar via lezingen en panels bevordert het Kenniscentrum wel degelijk zijn zichtbaarheid.

Het jaarbudget van het Kenniscentrum bedraagt 375.000 euro. Dat geld komt vooral van de steden, de VGC en de OCMW's, maar ook deels van het Vlaamse Gewest.

Het is niet de taak van het Kenniscentrum om gevolg te geven aan het rapport van het Rekenhof.

Tot slot beantwoordt mevrouw Boudry de vraag van de heer Penris over de overeenkomstige problemen bij complexe projecten. Een van de problemen is dat EVA's zich als het ware als 'ongerichte projectielen' gedragen en werken binnen hun eigen logica, en zich niet in een gebiedslogica en geïntegreerde aanpak laten inschakelen. Ten tweede zijn de Vlaamse departementen niet voldoende uitgerust om de projecten procesmatig aan te pakken. Ze zijn deskundig en van goede wil, maar te zeer gefocust op hun eigen onderdeel van

de opdracht. Het Eilandje in Antwerpen en Gent-Dampoort vormen daarvan duidelijke voorbeelden. De departementen denken niet in termen van processen, geïntegreerd advies en projectorganisatie binnen een gebied. Door deze twee projecten uitvoerig te documenteren, kan het Kenniscentrum precies aantonen waar het fout loopt.

De heer *Jan Penris* stelt voor dat mevrouw Boudry die documentatie overmaakt aan de commissie-Sauwens.

Jan PENRIS,
voorzitter

Veerle HEEREN,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

EVA	extern verzelfstandigd agentschap
OCMW	openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn
SVK	sociaal verhuurkantoor
VGC	Vlaamse Gemeenschapscommissie
VVSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten